

सहायक अनुदानाच्या संवितरण व संनियंत्रणासाठी
आहरण व संवितरण अधिकारी आणि अशासकीय
कार्यान्वयन प्राधिकारी यांच्याकरिता आभासी
वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal
Deposit Account Administrator-(VPDAA)
घोषित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक :- दिव्यांग- २०२४/प्र.क्र.१४१/दि.क.-२

३१,३२,३५ ए , ए-विंग, तिसरा मजला, मित्तल टॉवर,
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरिमन पॉईंट, मुंबई- ४०० ०२१.
दिनांक: १२ डिसेंबर, २०२४.

वाचा: वित्त विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५,
दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०२४.

प्रस्तावना:-

प्रचलित कार्यपद्धतीनुसार विविध कल्याणकारी योजना आणि विकास कामांसाठी राज्याकडून आहरीत केला जाणारा निधी प्रथम संबंधित आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांच्या चालू किंवा बचत बँक खात्यांमध्ये घेऊन नंतर संबंधित लाभार्थी व्यक्ती किंवा संस्था यांना वितरित करण्यात येतो. या कार्यपद्धतीमध्ये आवश्यक त्या विहित प्रक्रिया पूर्ण करणे क्रमप्राप्त असल्यामुळे, सदर रकमांचा प्रत्यक्ष विनियोग होण्यासाठी काही कालावधी व्यतित होतो. परिणामी तोपर्यंत सदर निधी आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांच्या चालू किंवा बचत बँक खात्यांमध्ये शिल्लक राहतो. त्यामुळे या सहायक अनुदानाच्या अखर्चित रकमांवर संनियंत्रण राखणे व्यावहारिकदृष्ट्या अवघड ठरते आणि या अखर्चित रकमांची अद्ययावत व अचूक माहिती देखील तत्परतेने शासनास उपलब्ध होत नाही. याचा परिणाम शासनाच्या रोख प्रवाह व्यवस्थापनावर (Cash Flow Management) होतो. सबब, या सहायक अनुदानाच्या विनियोगाची प्रक्रिया गतिमान, पारदर्शक, कार्यक्षम आणि सुलभ करून शासकीय निधी शासकीय लेख्यांच्या बाहेर राहण्यास प्रतिबंध करण्यासाठी वित्त विभाग, शासन निर्णय, दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०२४ अन्वये “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा (Virtual Personal Deposit Account)” ही कार्यपद्धती लागू करण्यात आली आहे.

वित्त विभागाच्या उपरोक्त शासन निर्णयानुसार राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरित केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी क्षेत्रीय आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना वित्त विभागाच्या सहमतीने “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator - (VPDAA)”

म्हणून घोषित करण्यासाठी संबंधित मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग सक्षम आहेत. त्यानुसार दिव्यांग कल्याण विभागाच्या अधिनस्त कार्यालयातील आहरण व संवितरण अधिकार्यांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator - (VPDAA)” म्हणून घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यास अनुसरून शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय :

म.को.नि. नमुना क्र. ४४ देयकांद्वारे २७-लहान बांधकामे, ३१- सहायक अनुदाने (वेतनेतर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरिता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरित केल्या जाणाऱ्या सहायक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी दिव्यांग कल्याण विभागाच्या अधिनस्त खालील नमुद कार्यालयातील घोषित केलेले आहरण व संवितरण अधिकारी यांना वित्त विभागाच्या सहमतीने “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (Virtual Personal Deposit Account Administrator - (VPDAA)” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

(१) लेखाधिकारी, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय, पुणे.

(२) व्यवस्थापकीय संचालक, दिव्यांग वित्त व विकास महामंडळ, वांद्रे, मुंबई

(३) जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी, दिव्यांग पुनर्वसन गृह, विरार, पालघर

२. दिव्यांग वित्त व विकास महामंडळ, वांद्रे, मुंबई हे स्वायत्त महामंडळ आहे. त्यांचेकरीता स्वतंत्र आहरण व संवितरण अधिकारी नाही. परंतु महामंडळाच्या देयकांकरीता व्यवस्थापकीय संचालक, हे सक्षम प्राधिकारी असल्याने त्यांना विभागामार्फत ‘आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (VPDAA)’ म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

३. उपरोक्त आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक (VPDAA) यांनी वित्त विभागाच्या संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये निर्देशित केलेल्या मार्गदर्शक सूचनांचे पालन करावे आणि केलेल्या कार्यवाहीबाबत दर महिन्याच्या १० तारखेला शासनाला वेळोवेळी अवगत करावे.

४. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक ३०६/२०२४/को.प्र.५, दिनांक १० ऑक्टोबर, २०२४ अन्वये तसेच प्रधान महालेखाकार (लेखा व अनुज्ञेयता) यांचे पत्र क्रमांक TM/Ch.२/ UOR no. १९५/ दिव्यांग कल्याण विभाग/ २०२४-२५ /१४०७, दिनांक १४ नोव्हेंबर, २०२४ अन्वये देण्यात आलेल्या मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१२१२१५४३२०१८३५ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(रा. भा. गायकवाड)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे सचिव
५. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव
६. मा. विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/ विधान परिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. सर्व सन्माननीय विधानसभा/ विधान परिषद व संसद सदस्य, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग
८. मंत्रालयीन सर्व विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व विभागांचे व कार्यालयांचे प्रमुख
९. आयुक्त, दिव्यांग कल्याण आयुक्तालय, पुणे
१०. प्रबंधक, मूळ न्यायालय शाखा, उच्च न्यायालय, मुंबई
११. प्रधान महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, मुंबई, महाराष्ट्र,
१२. प्रधान महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, नागपूर, महाराष्ट्र,
१३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, मुंबई, महाराष्ट्र,
१४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, नागपूर, महाराष्ट्र
१५. आयुक्त, आयकर (TDS) चर्नीरोड, मुंबई- ४०० ००४
१६. आयुक्त, आयकर (TDS) सिव्हिल लाईन्स, नागपूर- ४४४ ००१
१७. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा), मुंबई
१८. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई
१९. सचिव, महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई
२०. प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई
२१. प्रबंधक, महाराष्ट्र प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई
२२. मुख्य माहिती आयुक्त, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

- २३.विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र सदन, कोपर्निकस रोड, नवी दिल्ली
- २४.सर्व विभागीय आयुक्त/ सर्व जिल्हाधिकारी
- २५.सर्व जिल्हा परिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी
- २६.संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- २७.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
२८. संचालक, स्थानिक निधी लेखापरिक्षा संचालनालय, नवी मुंबई
- २९.प्रादेशिक सह संचालक, स्थानिक निधी लेखापरिक्षा, कोकण/ पुणे/ नाशिक/ छत्रपती संभाजीनगर/ अमरावती/ नागपूर
- ३०.वरिष्ठ जिल्हा कोषागार अधिकारी, ठाणे/ पुणे/ नाशिक/ छत्रपती संभाजीनगर/ अमरावती/ नागपूर
- ३१.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- ३२.व्यवस्थापकीय संचालक, दिव्यांग वित्त व विकास महामंडळ, वांद्रे, मुंबई
- ३३.जिल्हा पुनर्वसन अधिकारी, दिव्यांग पुनर्वसन गृह, विरार, पालघर
- ३४.निवडनस्ती दि.क.-२